

Något för dem, som blivit bekymrade med frågan om barndopet

Då ganska många, även fromma och älskliga kristna, på denna tid bekymras med frågan om dopet, vilja vi till sådanas tjänst här meddela något därom, som vi på senare tid funnit i några engelska skrifter över ämnet. Den baptistiska rörelsen är i vårt land så ny, att den ännu icke framkallat någon grundligare utredning; men i England och andra länder, där den är gammal, har striden tvungit till djupare forskningar. Vi vilja därav meddela huvudsakligen en punkt, varöver vi på svenska aldrig sett någon klarare upplysning.

Då man läst och forskat över den baptistiska striden, eller frågan om små barns döpelse, har man ofta känt en saknad av full tillfredsställelse och stannat blott med det beslutet, att det i bibeln icke finnes något bestämt, varken påbud efter förbud för de små barnens dop; ty allt, vad baptisterna förklara såsom klart och bestämt på sin sida, befinnes vid djupare forskning icke vara så; och man har ofta tyckt på samma sätt om det, som kyrkan anför till stöd för barnens dop.

Vad baptisternas förnämsta i skriften angår, nämligen Kristi ord: *Gån ut och lär en allt folk och dopen dem** etc., och åter: *den som tror och bliver döpt* etc., vilket språk tillämpas på de små barnen för att »näpsa dem, som frambära barnen», i det man säger: Se, man bör *först lära och sedan döpa*, först *tro* och sedan *varda döpt* o.s.v., så har en litet djupare blick dels i grundtexten, dels i det historiska sammanhanget samt i några skriftställen snart visat, att dessa ställen icke innebära den bevisning, vartill man velat använda dem.

Ty vad det förr språket angår, så visar grundtexten tydligt, att det endast är en mindre noggrann översättning, då det står: *lären*; ty ordet betyder egentligen: *gören till lärjungar* – och hela språket lyder ordagrant så: *gående ut, gören alla hednafolk till lärjungar, döpande dem* – eller *i det I döpen dem*. Detta är en oemotsäglich sanning, såsom var och en, som är bekant med grundtexten, kan se med sina ögon. Därför är detta språk mycket mer ett stöd för kyrkans gamla bruk, än för baptisterna.

Och vad det senare språket angår nämligen: *den som tror och bliver döpt*, så finna vi av många andra bibelrum, att detta alls icke är ämnat att uttrycka någon tidsordning, varför de kära små skulle vara uteslutna från dopet. Att ordens nummerordning icke har någon sådan betydelse, märka vi därav, att det finnes andra språk, som hava orden i motsatt ordning, såsom då aposteln säger: »Efter att hava renat henne i *vattnets bad* genom ordet» (Ef. 5:26). Kristus säger: Utan att en varder född av *vatten* och *Ande*, kan han icke ingå i Guds rike» (Joh. 3:5). Och åter Paulus: »Han frälste oss genom ett bad till *ny födelse* och en *förnyelse av den helige Ande*» (Tit. 3:5). På alla dessa ställen se vi, att dopet nämnes först och därefter ordet, Anden och Andens förnyelse.

Och dessutom, vad nu egentligen förhållandet angår, så vem vet icke, att, när *apostlarna »gingo ut»* och förkunnade evangelium, och när missionärerna i denna tid »gå ut», de icke begynna med att döpa, utan visserligen med att predika? Och de, som då icke tro, utan förkasta deras predikan och gå bort, icke bliva dessa döpta, det kan man ju begripa; visst måste de först tro och mottaga deras predikan, innan de vardas döpta.

Men vad rör detta frågan om våra små barn, som hava sitt vissa, sitt härliga försvar av Kristi mun, att *sådana hörer himmelriket till*, ja, att de äro de *största i himmelriket*? Vem kan förmena, att dessa döpas, som hava fått, vad som är mer än en troendes skröpliga, ostadiga tro, fått Kristi bestämda ord på sitt borgerskap i himmelen! Förmenen dem icke, då de redan hava fått egendomen, att också få bekräftelsen – då de redan äro förbundets barn, att också få förbundstecknet!

Korteligen, då Mark. 16:16 betraktas i sin enkla historiska mening, så bevisar det alls intet mot kyrkans gamla bruk att genom dopet frambära de små till Jesus. Lika litet väga de mest framhållna förnuftsskälens däremot, såsom det, att barndopet skall vara grunden till all säkerhet hos de döpta massorna. Är detta sanning! Vilar världens säkerhet på dopet, på det, som är så dåraktigt för allt förnuft, att mången troende stundom stöter sig

därpå! Är detta nu den otrogenes tröst! Egentliga förhållandet är, att de sovande behöva ingen grund för sin säkerhet, att säkerheten beror av ett sovande samvete, och detta är lika hos döpta och odöpta. Man ser icke heller, att det är lättare att väcka och omvända de odöpta i Amerika, än de döpta hos oss. Dessutom vill man beröva världen hennes falska tröstegrunder, så måste man begynna med att borttaga hela Guds evangelium, Guds nåd, Kristi förtjänst, nattvarden m.m. Dessa missbrukas ju till säkerhetsstöd mycket mer än dopet. Korteligen, om det av nämnda skäl är galet och skadligt, att små barn genom ett sakrament intagas i kyrkan, så må man betänka, vad man då skall säga om Herren Gud, som i gamla testamentet uttryckligen befallde, att barnen på åttonde dagen skulle genom omskärelsens sakrament intagas i hans förbund.

Man må säga, vad man vill om jämförelsen emellan de två förbunden och de två sakramenten, så står ju alltid det fast, att samma olägenhet ägde rum i avseende på omskärelsen som med dopet, nämligen de otrognas åberopande på sitt undfångna sakrament, såsom Johannes Döparens och aposteln Pauli ofta förekommande ord därom vittna; och dock hade Gud själv bestämt omskärelsen till åttonde dagen. Vad vill man därom säga? Härav finna vi, att baptisternas stora förnuftsskäl är alldeles falskt; annars måste Gud själv hava felat – såsom vi nu sett.

Men det har likväl för många varit bekymrande, att det icke heller finnes i bibeln något uttryckligt påbud särskilt om barnens dop. Vi finna väl ock, att det icke finnes något *förbud*; finnes där ett sådant, så skulle väl baptisterna en gång visa oss det, och så skulle de icke behöva skriva stora böcker med advokatoriska bevisningar, utan blott anvisa oss ett klart ord, så vore vår mun tillstoppad; nej, det finnes icke något sådant ord. Men då stå de likväl emot oss och säga: »Varest har Kristus befallt, att små barn skola döpas? Skulle barndopet vara hans vilja, så skulle han väl sagt ett särskilt ord därom.» Därpå hava vi då svarat: Det är falskt tänkt. Så snart en allmän regel är given: »*Gören allt folk till lärjungar, döpande dem*»; och icke det allenast, utan Herren har ock särskilt förklarat, att Guds rike tillhörde barnen, ja, att dessa voro de »största i himmelriket».

Märk, då han givit en sådan allmän regel, så behövde barnen alls icke nämnas, så framt de icke skulle undantagas från den allmänna regeln; men ville han, att ett undantag borde göras med de små, så skulle *detta* varit uttryckligen nämnt. Nu, på detta sätt kunna vi svara, att även detta är sant och rätt. Men nu skola vi se, att de engelska forskarna hava framdragit ännu ett annat förhållande, som i denna punkt av frågan är märkvärdigt. De hava med stöd av de äldsta judiska författarna upplyst, vad som är den egentliga historiska meningen av orden: »*Gån ut, och gören alla hednafolk till lärjungar, döpande dem*», de hava upplyst, att detta var ett gammalt och välbekant bruk inom den judiska kyrkan; att hednafolks intagande i kyrkan genom dopet var en sak, som icke behövde beskrivas för en jude, utan som han ifrån barndomen så väl kände, som någon av oss känner vår kyrkas inrättningar; och vi besinna, att alla Kristi lärjungar voro judar.

Mången uppmärksam kristen har undrat, att evangelisterna tala om dopet såsom om en gammal sak, då de förtälja, huru Johannes Döparen var i öknen och döpte, ty man ser aldrig något om dess första instiftelse. Förhållandet var också det, att dopet fanns till långt före Johannes och brukades (i egentlig mening av ett upptagningssakrament), när någon hedning kom till Israels tro och intogs i kyrkan – det s.k. »proselytdopet». Nu kom Johannes och sade israeliterna den förödmjukande sanningen, att även de behövde ett dop – *till bättring* (sinnesförändring), och sade: »Tagen eder icke före att säga: vi äro Abrahams barn.» Jag döper eder till *bättring*; röjen Herrens väg.» Därpå kom Herren, vilken bruden tillhörde (Joh. 3: 29), och nu befallde han att göra allt folk till hans lärjungar, döpande dem »*till Faderns, Sonens och den helige Andes namn*». Och om detta sista dop säger aposteln: »I, så många som haven blivit döpta till Kristus, haven *iklätt* eder Kristus» (Gal. 3: 27). Detta är nu det kristna dopet. Genom detta intages man i det nya förbundet, i Kristi nåderike, och iklädes därigenom hans rättfärdighet, hans död och hans liv (Rom. 6).

Men vi återkomma nu till frågan om personerna, eller vilka som böra intagas i detta rike. Ack, visserligen i första rummet de små barnen, vilka Guds rike alldeles avgjort tillhör. Men vi skola se, om det icke varit så

brukligt allt ifrån begynnelsen. Är det icke sant och för alla kunnigt, att allt, som var förvänt, oriktigt inom den judiska kyrkan, det bestraffade och ändrade Herren, när det icke skulle helt avskaffas, utan även i det nya förbundet brukas? Se Matt. 5:21, 22, 27, 28, 32, 33, 34, 38, 39; Joh. 4: 21, 23 m.fl.

Men allt, som var sådant, som det borde vara, därom talade han icke, utan lämnade det i dess gamla skick. (På samma sätt gjorde ock Luther vid kyrkans reformation.) Tänk nu, vad det betyder, att i nya testamentet icke finnes någon beskrivning om dopets första uppkomst. Dopet var en gammal och känd sak inom landet; varje jude visste mycket väl, huru därmed tillgick. Då blir det oss en viktig fråga att få veta, huru det tillgick förut i den judiska kyrkan. Och därom upplysa de gamla hebreiska och kaldeiska urkunderna, som sedermera blivit översatta på latin och engelska. Det tillgick nämligen så, att, när en hedning kom till Israels tro och skulle intagas i kyrkan, måste han tillika med allt sitt hus, även det minsta barn, genom dopet renas och upptagas; ty även barnen ansågos orena, såsom de ock av naturen äro.

Härom upplysa de nämnda urkunderna. Judarna voro därför av ålder vana vid den föreställningen, att små barn skulle också genom ett sakrament intagas i kyrkan – både genom omskärelse och döpelse. När nu Kristus endast giver det budet: *»Gån ut, och gören alla folk till lärjungar, döpande dem»*, så visste hans lärjungar mycket väl huru det skulle tillgå. De dömde nämligen därom av vad de från barndomen voro vana vid. De voro alla judar, födda och uppfostrade i den judiska kyrkans sköte. Om en missionär utsändes från vår kyrka med uppdraget att utbreda Kristi rike bland hedningar, så vet han förut, vilka han skall döpa, nämligen först dem, som höra och tro evangelium, sedan deras späda barn. Och varav vet han det?

Blott av den gamla plägseden inom den kyrka han tillhör. Men om ett baptistsällskap utsänder en missionär, så vet även han, vilka han skall döpa, nämligen endast de uppväxta, som komma till tron. Och varav vet han det? Endast av sitt samfunds vanliga bruk. På detta sätt dömde ock apostlarna om saken, just därför att deras Herre icke gav dem någon ny föreskrift. Här ser man, vad hans stillatigande betydde och medförde; och här är orsaken, varför i nya testamentet ingenting berättas om en sak, som var så gammal och av var man känd.

Det är på alla dessa förhållanden den engelske ärkebiskopen Richard Whately syftar, då han i sin skrift om barndopet säger: »Ehuru det icke finnes i skriften någon uttrycklig befallning, icke heller förbud för barndopet, skall dock, såsom jag hoppas, varje fördomsfritt forskande sinne komma till en fullkomlig moralisk visshet om, vad som var de första kristnas plägsed. Vi skola betänka, att de alla, några få år förut, voro judar. Och även sedan apostlarna förnämligast vände sig till hedningarna, blev evangelium dock alltid först predikat i de judiska synagogorna; och de utmärktaste lärarna bland de första kristna voro av denna nation.

Tänk nu: män, som voro uppfostrade under lagen, måste ovillkorligt hava hängt fast vid denna lags grundsatser och bruk, varhelst dessa icke stodo i uppenbar strid med kristendomen; de måste hava haft en avgjord benägenhet att betrakta och bedöma allting uti evangelium efter mönstret av judaismen, så framt deras Mästare icke uttryckligen lärt dem annat. Och de blevo annat lärda, så snart det var av nöden. Så snart denna böjelse förde dem till en skadlig överdrift – såsom i det välbekanta exemplet, att de ville göra den mosaiska lagen förbindande för kristna – kunna vi vara försäkrade, att, såsom i detta exempel, misstaget blivit genast rättat och allvarligen emotsagt av apostlarna.

När nu döpelsen för alla framstår såsom invigningssakrament, varigenom man inträder i Kristi och hans kyrkas gemenskap, så lär ingen fördomsfri forskare tvivla, att de första kristna varit stämde för att följa samma regel vid upptagandet av medlemmar i den kristna kyrkan, som de varit vana vid, när medlemmar intages i den judiska. Om det hade varit en regel att upptaga endast fullväxta i gamla förbundet, om barnåldern där utgjort ett hinder för någons upptagande, då skulle de aldrig tänkt på att döpa barn i den kristna kyrkan, med mindre det blivit dem uttryckligen befallt. Om däremot – såsom förhållandet just är – de voro vana att intaga i den judiska kyrkan sina egna spädate barn och proselyter av alla åldrar, så hava de ock, såsom en gammal given ordning, säkert följt samma regel i avseende på den *kristna* kyrkan, så framt det icke blivit dem *uttryckligen förbjudet*. Och när vi betrakta ovan anförda omständigheter, och vilken väldig makt en långvarig vana av en urminnes gammal kyrkosed har över sinnena, så skola vi inse, att stämningen för barnens intagande i kyrkan

genom dopet måste hos de första kristna hava varit så stark och allmän, att, om det icke hade blivit dem tillåtet, skulle vi väl hava funnit många och de mest bestämda förbud däremot i nya testamentet; då däremot alls icke behövdes något bestämt påbud eller uppmaning till iakttagande av ett bruk, som aldrig någon hade dragit i betänkande att följa.

Vi hava därför, vill jag tro, en fullkomlig moralisk visshet, att de första kristna brukade barndopet, och att det bruket ägde det (nu förklarade) tysta bifallet och bekräftandet av apostlarna; ty eljest skulle det icke hava varit brist på uttryckliga förbud däremot i nya testamentet, om det till det ringaste stritt emot apostlarnas vilja.

Men i denna och i åtskilliga andra punkter uppstå ofta svårigheter och stundom stora villfarelser, blott därför att man icke noga iakttagit att skåda evangelium från *deras* ståndpunkt, som voro uppfödda under *lagen*; att man icke besinnar, så väl att den mosaiska hushållningen (det gamla förbundets gudstjänst och seder) utgjorde förelöparen och förebilden till kristendomen, vilken fullbordade och förklarade den förra, som ock, att kristendomen först blev predikad av och *till* människor, som voro uppfostrade i den judiska kyrkan.

Vi måste omsorgsfullt besinna och hava i minne, vilka kyrkobruk och tänkesätt som voro rådande hos judarna på den tiden och i det landet, och på vilket sätt de förstodo de befallningar och lärdomar, som gävos dem. Ty de uttryck, som voro de tydligaste för dem, avvika ofta från det, som är mest tydligt för oss i denna tid. Och däremot händer det ofta, att det, som var för dem mycket svårt att förstå (t.ex. att Gud gjorde hedningarna saliga utan alla iakttagelser av den mosaiska ceremoniallagen, blott genom tron på Kristus), innebär alldeles ingen svårighet för oss. Och varför? Blott därför, att vi själva äro just ett sådant från hedendomen kommet folk. Men nu, varje uppfattning av kristendomens läror, som överensstämde med *deras* tänkesätt, måste vi antaga som den enda rätta, så vida *deras* uppfattning icke ogillades av de heliga apostlarna, vilka voro till hands för att rätta varje misstag, som de föllo uti.» Så långt av Richard Whately.

»Men det är dock underligt», anmärka några, »att icke kyrkohistorien från dessa allra första tider mera omtalar barndopet.»

Svar: Det är icke så underligt, då vi betänka, huru litet av de vida större händelserna inom kyrkan från dessa första tider blivit oss meddelat. De hade dock andra, vida större och nyare saker att förtälja, än denna gamla plägsed, de små barnens dop. Och dock vilja vi anföra några ställen av det 2:a århundradets kyrkofäder, som påtagligen handla om små barns dop. Således mitt under den tid, då kyrkan dagligen renades i de gruvligaste förföljelsers blodsdop och ännu icke hade blivit någon statskyrka, utan hade blott Kristus till sitt huvud och sin beskyddare; vi veta ju, att de stora allmänna förföljelserna varade i trehundra år. Vi meddela först några ord av Justinus Martyr, som blott skola visa oss, vilket ord man på den tiden brukade i stället för ordet *döpa*. Han säger i sitt försvarstal till kejsar Antonius Pius: »De, som äro övertygade och tro, att det, som läres ibland oss, är sant, samt lova att leva därefter, tillhållas först att bedja och begära av Gud, under fastande, förlåtelse för sina förra synder; och även vi fasta och bedja med dem. Sedan föra vi dem till något ställe, där vatten finnes, och så *pånyttfödas* de på samma pånyttfödelsesätt, varigenom vi blevo pånyttfödda; ty de bliva tvagna med vatten i Guds Faders och Herrens över all ting och vår Frälsare Jesu Kristi och den helige Andes namn.»

Av detta ställe ville vi endast visa, att man på den tiden, liksom i Kristi och Pauli dagar, höll döpselen för ett bad till en *ny födelse* (Joh. 3:5; Tit. 3:5) och därför kunde i en berättelse blott bruka ordet *pånyttfödas*, i stället för döpas, liksom vi nu bruka ordet »kristning» eller »att kristna». Vi skola betrakta ett annat ställe från samma tid, nämligen av Irenaeus. Märkom nu detta. Irenaeus talar om Kristus och säger: »Han kom att frälsa alla genom sig själv – alla, säger jag, som genom honom *pånyttfödas* till Gud, späda barn och små gossar och ynglingar och äldre personer. Därför gick han genom varje ålder, blev för de späda barnen ett spätt barn, helgande de späda barnen; och för de små liten, helgande dem, som befunno sig i denna ålder» o. s. v.

Uti Irenaei på latin och grekiska översatta verk heter det ordagrant likaså: »Omnes enim per semet ipsum venit salvare: omnes, inquam, qui per eum renascuntur in Deum, infantes et parvulos et pueros et seniores. Ideo per omnem venit setatem, et infantibus infans factus, sanctificans infantes, et parvulis parvulus» etc.

Nu är det om detta ställe, vi ville tala. Kan någon människa begripa, vad ordet *pånyttfödas*, brukat »om de späda barnen», »infantes» (spenabarn), egentligen de, som ännu icke kunna tala, skulle beteckna, om icke deras döpelse? Då vi sett, huru man på denna tid brukade ordet *pånyttfödas* även om uppvuxna personers dop, vilka dock kunde bruka ett annat pånyttfödelsens medel ordet; och Justinus talar dock så, som om han icke vetat något annat »pånyttfödelsesätt» än dopet, och intet annat namn på döpas, än »pånyttfödas»; och då Kristus brukar ordet *födas av vatten och Ande* – och Paulus: »*ett bad till ny födelse* och en förnyelse av den helige Ande»; kan någon med alla dessa vittnesbörd om detta ords bruk och bemärkelse, med ett rent och uppriktigt forskande sinne tro, att Ireneus kunde mena någonting annat med de *späda barnens* pånyttfödelse, än deras döpelse?

Och om någon icke är nöjd med denna bevisning, så fråga vi honom: *huru, när och varigenom* blevo då de späda barnen pånyttfödda, om det icke skedde genom dopet? Märk *späda barn*, egentligen *spenabarn*! Ireneus säger, att även dessa spenabarn blevo »pånyttfödda». Huru och varigenom skedde det? Har skriften anvisat oss något annat sätt och medel för *späda barns* pånyttfödelse? Från baptisternas sida har mycken möda och konst blivit använd för att undkomma bevisningen av detta ställe; men man jämföre allt detta konstiga med blott dessa enkla anmärkningar och döme sedan om, vilket som innehåller sanning. Vi böra ju helt enkelt blott söka att finna sanningen.

Från deras sida påstås, att Tertullianus (vilken dock även levde i andra århundradet och i början av det tredje) skall vara den *förste*, som talat om barndopet – »men han *ogillar* det», säger von Coelln, 1 del., sid. 469. Därvid vilja vi blott anmärka, att om ock Tertullianus ogillar det, har han dock därmed bekräftat, att det *fanns till* på hans tid; det var blott detta vi ville visa. Och vi erinra åter, att vi nu uppehålla oss inom den tid, då kyrkan var i bedrövelsens ugn – och att de få vittnesbörderna om barndopet från denna tid blott bevisa, att man icke ännu hade börjat att tvista därom, utan hade i allmänhet ännu annat att göra.

Måtte Gud vara oss nådig och icke lämna oss åt vårt stora, blinda förnuft, det »odjuret»! Ty då skola vi icke blott förlora dopet, utan alla den stora nådens hemligheter. Paulus säger: »*Förr än barnen voro födda och de varken hade gjort gott eller ont* (på det att Guds uppsåt skulle äga bestånd enligt utkorelsen, *icke på grund av gärningar, utan av den kallandes behag*), vart det sagt till henne: *Den äldre skall tjäna den yngre*» (Rom. 9). Och då Kristi stora lärjungar en gång menade, att *deras* Herre icke borde besväras med små barn, som buros till honom, »vart han *misslynt* och sade: *Låten barnen komma till mig. . . sådana hörer Guds rike till.*» Och då de en annan gång förehade den frågan, vilken som vore den störste i himmelriket (t.ex. *Petrus* eller *Johannes*), ställde Jesus ett barn mitt ibland dem (Matt. 18). Vi skola vakta oss! Denne Herrens domar äro underliga.

C-O Rosenius 1854

© Pietisten 2026

Texterna får användas fritt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com